

ПРЕЗИДЕНТ ЗА ОДНУ ПОСТІЙНУ ВЛАДУ ДЛЯ БУДОВИ ДОМІВ

Вашингтон, 28 травня. — Президент Труман вислав конгресові план для злуки різномірних федеральних агентств в одну постійну Федеральну Фінансову Раду для Домів і Мешкань. Коли конгрес не відкине цієї пропозиції, то вона ввійде в життя впродовж двох місяців. Це вже третя подібна пропозиція президента, предявлена конгресові цього року. Коли б теперішня пропозиція втрималася, тоді розбудова нових домів і мешкань була б одним з великих державних завдань на десятиліття — твердить президент Труман. За його планом розбудова нових домів була б виконувана приватними підприємствами, однак під наглядом федеральної агенції.

ПЕРЕДБАЧАЮТЬ ПІДПИСАННЯ РОБІТНИЧОГО ЗАКОНУ ПРЕЗИДЕНТОМ.

Вашингтон 28 травня. — Серед найближчих до радників президента Трумана панує переконання, що він підпише робітничий бил Тефта-Гартлі, коли цей перейде всі потрібні законні ступні. Таке переконання панує мабуть і серед конгресових кол і тому представники палати репрезентантів показують свою уступчивість у користь постанов сенатського билу, який є лагідніший, ніж бил палати.

Підчас побуту президента при боці його критично хворої матері ніхто не пробує на нього впливати за підписання билу, зате йде весь час розмова з його дорадниками. Не зважаючи на становище президента, оба автори робітничих законопроектів, а це сенатор Тефт і репрезентант Гартлі, хочуть довести до того, щоб законопроект перейшов такою більшістю голосів в обох палатах, щоб не було потрібно боятися вета президента.

АЙЗЕНГАВЕР ЗА ВИКЛЮЧЕННЯ ВІЙНИ.

Нью Йорк. — „У світі, в якому існують взаємозалежні держави; коли то люди розуміють причини війни і відчувають відповідальність за її вибух, війна може прийти, однак вона перестане бути постійним явищем, зв'язаним з існуванням теперішнього суспільного ладу“ — оце зміст промови ген. Двайта Д. Айзенгавера, начальника генерального штабу. Цю промову виголосив він на обіді представників товариств обезпечень від огню. На погляд Айзенгавера для усунення війни як постійного явища, потрібна є організована акція кожної частини людства і кожної одиниці, спільно з їхніми урядами.

МАТИ ПРЕЗИДЕНТА ПРИХОДИТЬ ДО СИЛ.

Грендю, Мо. — Перший раз від свого прибуття до своєї смертельно хворої 94-літньої матері ще 17 травня, президент Труман виявив надію, що його мати може подужати і він може вернутися до праці в Білій Домі. Дехто думає, що президентова мати подужала від зажиття нової сировини, яка наспіла літаком з Нью Йорку, однак її лікарі ніщо про це не говорять.

ВІДПРАВИЛИ ТИСЯЧУ ОСІБ З ФЕДЕРАЛЬНОЇ СЛУЖБИ.

Вашингтон. — Бюро Міжнародних Інформацій та Культурних Справ при департаменті стейту вислало повідомлення до 1,000 осіб, зайнятих у цьому Бюрі, що їхня служба кінчиться за 30 днів від отримання повідомлення. Це сталося тому, що конгрес не ухвалив фондів на утримання Бюро. У ньому працюють знавці різних мов і відносин в краях цілого світу. При складанні радіопрограми „Голос Америки“ працювали знавці 26 мов. Програма в російській мові буде йти далі, як подають пресові повідомлення.

СТАСЕН ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО ПРАВИБОРІВ.

Вашингтон. — Бувший губернатор стейту Висконсин, Гарольд Е. Стасен, який самий заповів свою кандидатуру на президента в Республіканській Партії, робить приготування до правиборів зі своєї партії у своїм стейті. Головою організації, яка переводить агітацію за Стасена, є сенатор Джозеф Р. Мек Карті. Правибори відбудуться 6 квітня 1948 р., отже Стасен приспішує агітацію.

НАСТАВНИКИ ФОРДА НЕ ХОЧУТЬ ЮНІІ.

Бофало, Н. Й. — Управа місцевої фабрики Форда оприлюднила, що 52 „форманів“, із загального числа 60, виступили з юнії „форменс Асошіейшен оф Америка“. Наставники підписали заяву, що вони вважають себе за приналежних до управи фабрики й тому не можуть бути членами юнії.

„ТРИВИДНІ“ СОЧКИ ДЛЯ ФОТОГРАФІІ.

Рачестер, Н. Й. — В досвідній лабораторії флоти випробовують сочки для фотографії, які пускають світло в трьох розмірах. „Тривидні“ сочки роблять фотографічні знімки в такий спосіб, що можна бачити, що діється довкола і поза образами.

Члени Конгресу за окремий мир з Німеччиною й Японією

Вашингтон, 28 травня. — За перевіркою газетних кореспондентів, члени обох палат конгресу схилиються до погляду бувшого президента Герберта Гувера, що треба приступити негайно до заключення миру з Японією без участі Росії і поробити підготовку до сепаратного миру з Німеччиною. Вони кажуть, що секретар стейту Джордж С. Маршал висловив подібний погляд у приватній розмові ще перед тижнем.

Гувер зізнався як свідок перед підкомісією палати і предявив точки, як приспішити відбудову господарки в Європі. Як головну причину нещасття Гувер навів переводження колективізації в більшій частині країв Європи, саме в тому часі, коли 90% харчів для Європи приходило з країн, які мають капіталістичний лад. На його погляд Німеччина могла б стати самовистарчальною економічно, коли б Росія й Франція хотіли співпрацювати з Америкою й Англією при її відбудові. Ці погляди виявив Гувер перед підкомісією департаменту війни, яка передумує плани для прохарчування Німеччини коштом \$725,000,000 на найближчий рік.

ЗАРАХОВУЄ АМЕРИКУ ДО ТРЕТОРЯДНОЇ ПОТУГИ В ПОВІТРІ.

Вашингтон. — Конгресмен Джордж Г. Бендер з Огайо опіює Злучені Держави як третю повітряну потугу від часу покінчення війни. „Достовірні звідомлення вказують, що на першій місці знаходиться Росія, а за нею йде Англія“, твердить Бендер. Він заявив перед кореспондентами, що недавній ударний напад з повітря на Нью Йорк виказав, як небезпечне є це місто й побережжя проти можливого справжнього воєнного наїзду з повітря.

КОМУНІСТИЧНА СИЛА В ЄВРОПІ.

Нью Йорк. — За звідомленням агенції Юнайтед Прес показується, що вплив комуністів в Європі є два з половиною разів більший, ніж їх справжня сила. Комуністи опанували 7 країн в так званій советській сфері впливів, є поважним політичним чинником в трьох великих державах західної Європи, а це в Німеччині, Франції й Італії, і є язичком в рівновазі сили принаймні в двох державах, а це в Австрії й Фінляндії. Загалом їх вплив приголосувани в країнах Європи є вісім раз більший ніж число партійних комуністів.

Український Комітет в Інсбруку випровадив большевиків з рівноваги

СОВЕТСЬКА НАПАСТЬ НА ФРАНЦІЮ. ДОМАГАЮТЬСЯ РЕПАТРИАЦІЇ СКИТАЛЬНИКІВ. БОЯТЬСЯ АМЕРИКАНСЬКИХ БАЗ У ФРАНЦІЇ. РОЗВІЯЮТЬ УКРАЇНСЬКИЙ КОМІТЕТ В ІНСБРУКУ.

Париж, 27 травня. Советський Союз виступив сьогодні з двома закидами проти французького уряду і французьке міністерство закордонних справ витратило багато часу, щоб відбити советську напасть. Місцева советська амбасада проголосила заяву, в якій обвинувачує Францію в порушенні советсько-французького договору, відкидаючи советське домагання видати їм біля 12,000 скитальників з французької зони Австрії та дозволяючи їм в додатку протибольшевизську пропаганду. Рівночасно Московське радіо виступило з обвинуваченням, мовляв французький уряд веде таємні переговори з Америкою в справі відступлення Злученим Державам морської і повітряної бази в Марселі, в заміну за евакуацію американських військ з країни та за нову американську позичку. Після проголошення советського обвинувачення в справі скитальників, французьке міністерство закордонних справ негайно видало офіційне спростовання, стверджуючи, що Франція точно виконала постанови советсько-французького договору з червня 1945 щодо скитальників у своїй зоні в Австрії. Заперечено советське твердження, мовляв, французький командант не дозволив советським офісерам відвідати табори скитальників. Рівночасно стверджено, що французькі окупаційні власті в Австрії „ніколи не толерували пропаганди скитальників проти урядів країн їх походження“, додаючи, що видано розпорядження про рознушення Українського Комітету в Інсбруку та подібної організації російських емігрантів, яких підозрівалося, що ведуть таку пропаганду. Міністерство закордонних справ теж рішучо заперечило обвинувачення московського радія щодо таємних французько-американських переговорів. На французькій території знаходиться зараз не більше 2,000 американських вояків. Звертається увагу, що видані сьогодні советські обвинувачення були першим того рода виступом проти Франції. Большевики бояться, що американські кредити Франції, збільшені в останньому позичкою 250,000,000 доларів від Банку для Відбудови, не позбавлені стратегічних мотивів та що Злучені Держави намагаються перемінити Францію в заборолу проти комунізму, як це вже зроблено з Грецією.

ВЕЧІР УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ І ТАНЦЮ В ЕСПАНІІ.

Мадрид, 4 травня. П'ятьособова „колонія“ звільнена недавно з тюрми українців в Еспанії збільшилася в останньому трьох десятиятих українських студентів, яким старанням міжнародної католицької студентської організації „Пакс Романа“ призначено стипендії на Мадридському університеті. Протягом відносно дуже короткого часу українські студенти в Еспанії не тільки потрапили влаштуватися без будьякої допомоги зі зовні, зорганізувавши своє студентське товариство „Обнову“, але сьогодні вже мали свій перший публічний виступ, що закінчилося незвичайним успіхом. Стараним згаданого „Обнову“ відбувся „Вечір української пісні і танцю“, а простора зала т. зв. Верховної Ради Наукових Дослідів не могла помістити великої публіки, головно з круга мадридських інтелектуалів, що мають великий пієтизм до української пісні ще з часів гостювання там Української Капелі Кошиця. Український студентський хор, хоча невеликий, бо має тільки 26 співаків, відспівав 10 пісень композицій Лисенка, Ревуцького, Кошиця, Недільського, Котка та інших, а студентська група танцюристів показала еспанським два українські національні танці. В Еспанії перебуває тепер о. Когут, що з доручення єпископа Бучка пробує введати далі стипендії для українських студентів. Українські Богослуження, які править о. Когут та під час яких співає студентський хор, є великою атракцією і місцеві церкви часто не можуть помістити вірних, що олушеляються українським церковним обрядом.

З.У.А.Д. КОМІТЕТ ПРИЗНАВ \$10,707 НА СПРОВАДЖЕННЯ 50 СИРІТ.

В доповненні до вчорашнього повідомлення про збори директорів ЗУАДКомітету подається, що ці збори ухвалили виплатити \$10,707 на спровадження біля 50 українських сиріт з європейського скитання до Америки. Ця сума буде виплачена Сестрам Василіянкам у Факс Чейс, Па., які перебирають на себе піклування спровадженими сиротами.

АМЕРИКАНСЬКА АРМІЯ ГОТОВА ПЕРЕБРАТИ ПІКЛУВАННЯ СКИТАЛЬНИКАМИ.

Лейк Соксес, Н. Й., 25 травня. — Бувший головнокомандуючий американськими окупаційними силами в Німеччині, ген. Джозеф Т. МакНарті, заявив сьогодні, що Американська Армія в Австрії і Німеччині готова перебрати піклування скитальниками в своїх зонах, якщо після розв'язання УНРРА нова Міжнародна Організація для Скитальників не була в стані перебрати цих завдань. Ген. МакНарті є тепер американським представником-сеніором у Комітеті військового штабу О. Д.

ПОЛІТИКА БРИТАНІЇ НЕ ЗМІНІТЬСЯ

ЛЕЙБУРИСТСЬКИЙ УРЯД ОБСТОЮЄ РІШУЧІСТЬ У ВІДНОШЕННІ ДО СОВЕТІВ ТА СПІВПРАЦЮ З АМЕРИКОЮ.

Маргейт, Англія, 27. травня. — Тут відбувається річна конференція урядової Лейбуристської партії. На сьогоднішніх нарадах прем'єр Атлі рішучо заперечив закиди „збунтованих“ лейбуристських членів парламенту, мовляв британська політика є тепер на послугах Америки. Характеризуючи британсько-американські стосунки прем'єр Атлі заявив, що британська політика зв'язана з американською тільки в тому випадку, як іде про намагання „допомогти усім людям до самоуправління та до піднесення економічного добробуту“. Під час вибору до партійної екскутиви велику перемогу відніс міністер закордонних справ Бевин, що з черги вказувало б на бажання партії продовжувати та скріплювати дотеперішню рішучість британської закордонної політики у відношенні до Советського Союзу. На конференції винесено цілий ряд важливих постанов, головню як іде про британську колосальну політику.

ФРАНЦУЗЬКІ РОБІТНИКИ ВІДКЛИКАЛИ СТРАЙК.

Париж, 28. травня. — Провідники 85,000 французьких робітників в газівнях та електричних відкликали сьогодні заповіджений демонстраційний страйк, договорившись з міністром праці, що уряд розгляне і полагодує зажалення та вимоги робітників в часі до 8-го жервня.

СОВЕТИ ПОГОДЖУЮТЬСЯ НА РОЗМОВИ В СПРАВІ ІТАЛІЙСЬКИХ КОЛОНІЙ.

Лондон, 27. травня. — Британське міністерство закордонних справ повідомило, що советський уряд прислав довгоочікувану відповідь на запрошення взяти участь в розмовах чотирьох великодержав в справі італійських колоній. Большевики прийняли запрошення і їх на конференції, дата якої ще не визначена, заступатиме, правдоподібно, советський амбасадор в Лондоні.

РОЗСТРІЛЯЛИ ДВОХ ПОЛЯКІВ ТА ПОВІСИЛИ 20 НАЦІСТІВ.

Ляндсберг, Німеччина, 27. травня. — Сьогодні тут розстріляно двох поляків, засуджених американським військовим трибуналом за звичайні злочини, поповнені над німцями. Безпосередньо після того повішено 20 німецьких нацистів, що були сторожами концентраційного табору в Маунтгаузен та вбивали й знущалися над інтернованими. Завтра мають повісити ще 27 нацистів з тої самої групи. Між страченими є, крім німців, теж австрійці, чехи, мадяри і югослави. Вирок виконав відділ американських вояків.

ІТАЛІЙСЬКІ СТАРАННЯ ПРО АМЕРИКАНСЬКУ ДОПОМОГУ БЕЗУСПІШНІ.

Рим, 27. травня. — Тут наспіли вістки, що місія італійського посла Івана Маттеа Льомбардо у Вашингтоні в справі американської фінансової допомоги для Італії готова провалитися. Італійський уряд дістав повідомлення, що місія Льомбарда натрапляє на труднощі з огляду на недавній виступ італійського комуністичного провідника проти Сомнера Велса та проти американського народу взагалі, як теж з огляду на невияснену ще кризу італійського уряду та непевне внутрішнє положення в Італії.

ЧОРЧИЛ НАЙПОПУЛЯРНІШИЙ В НІМЕЧЧИНІ.

Герфорд, Німеччина, 27 травня (ЮП). Переведена тут британцями анкета виявила, що найбільшу популярність у Німеччині має Вінстон Черчилль. На другому місці є Сталін, на третьому Папа, а на четвертому президент Труман.

СИРІЯ І ЛИВАН ДОГОВОРЮЮТЬСЯ В СПРАВІ АМЕРИКАНСЬКОГО НАФТОПРОВОДУ.

Дамаск, Сирія, 27. травня. — В найближчу суботу мають зустрітися міністри Сирії та Лівану і „дуже правдоподібно“, що вони договоряться в справі поділу доходів з американського нафтопроводу, що мав би переходити через їх країни зі Савдівської Арабії, заявив сьогодні прем'єр Сирії. Згаданий американський нафтопровід буде найбільший в світі.

БОЛЬШЕВИКИ ПРОГРАЛИ „ФАШИСТСЬКУ“ СПРАВУ В О.Д.

Лейк Соксес, Н. Й., 27. травня. — Советський представник в підкомітеті О. Д., що підготує світову конференцію свободи інформації і преси, П. М. Ломакін, програв сьогодні свою цілоденну словну „битву“ за признание „боротьби проти фашизму“ за окреме зобов'язання світової преси. Советську резолюцію в цій справі відкинено.

ПАТРІАРХ АЛЕКСЕЙ ПОІХАВ ДО ПАТРІАРХА НІКОДИМА.

Москва, 27. травня (АП). — Московський патріарх Алексій виїхав сьогодні до Румунії, на запрошення румунського патріарха Нікодима. Причини і цілі відвідин не подано.

"СВОБОДА" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y.
BRyant 9-0582.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Початкова ціна три центи.		Three cents a copy.	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Джерсі Сіті і Заграниці:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Число в понеділка (з англійською Частинкою):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На пів року	\$1.50	Six months	\$1.50

ВІДРАДНІ ВІСТІ

Від довшого часу надходили до нас з української скитальщини в Європі такі відомості, головні газетні, а теж і листовні, що завдавали суму, коли думати про ту велику ролю, яка спала на нову українську еміграцію. Ця еміграція покинула Україну не так на те, щоб ратувати своє життя, але щоб ширити в світі правду про Україну і цю працю допомагати тим, що на рідній землі остали і продовжують визвольні змагання; одні видержуючи на своїх становищах, другі з крісом. Та тепер, куди далі, не вважаючи на що раз тяжчі життєві умовини, кладе ця еміграція що раз сильніший натиск на владистів і призначених. Звідси і серйозне намагання ліквідації різних „болячок“ української нової еміграції, про що відоміть з таких часописів як „Час“ чи „Українська Трибуна“, що до нас вряди-годи доходять.

Уже сам факт, що пишеться про ці речі в спокійній і розважній спосіб, дає надію, що атмосфера прочиститься згодом від нездорових елементів, енергійні й розважні сили таки візьмуть усюди верх і таким чином нова українська еміграція зможе гідно репрезентувати перед світом український нарід та українську справу.

„Грізні явища“, про які пише „Українська Трибуна“ з 20 березня б. р. є в кожній цього роду еміграції. Теж і така українська еміграція, як американська, мусіла перетерпіти не одну „болячку“, як і мусіла з нею звести боротьбу, виходячи з цього задоволення, що по тім, як тут поводяться українські емігранти, чи навіть тут роджені їхні діти, судитимуть американці весь український нарід.

Нова українська еміграція в Європі з'явилася в інших часах і обставинах, більше складних, тому і має більше болячок. Крім цього, сама вона, як це слушно підкреслюється, дуже різноманітна й нерівна під оглядом інтелектуальним, освітнім, фаховим і моральним. У такій масі, в якій, як пишеться, є теж елементи, яких саме українське село ще до війни радо було б позбулося, можуть траплятися навіть зрадники. Як від такого лиха не були свідками навіть давні емігранти, так що ж говорити про новітні часи, здеморалізовані більшовизмом та нацизмом. Тому добре, що свідомі українська еміграція в Європі працює над тим, щоб відокремити себе цілком від різних поганих елементів. Теж добре, що до „болячок“ враховується теж і справа молоді, бо коли болячкою є ця проблема навіть в спокійній та багатій Америці, то що ж доперва говорити про молоді, що перейшовши через комуністично-гітлерівське пекло, опинилися в нових обставинах, теж важких і нездорових.

Не думаємо тут входити ближче в усі болячки української скитальщини в Європі, які, мимоходом кажучи, різно можна розуміти та на різні лади толкувати. Головне те, що люди беруться за серйозну ліквідацію тих недомогань, маючи перед очима високе післаництво української нової еміграції, а це добре, дуже добре.

Араби про Палестину

Дальша судба Палестини залежить тепер у значній мірі від вислідів праці спеціальної Комісії для Палестини, настановленої 15. травня Асамблеєю Об'єднаних Держав. Ця Комісія змусить покористуватися матеріалом і аргументами обох національних груп, які замешкують Палестину. Одна і друга сторона вже зясували своє становище прилюдно перед Асамблеєю Об'єднаних Держав. Перший заговорив представник Арабської Високої Комісії Генрі Каттан, тому зачемо від його аргументів, обмежуючись до найголовнішого.

Перед першою світовою війною — пригадає Каттан — Палестина була складовою частиною Турецької імперії і то як частина провінції Сирії. Палестина мала тоді чисто арабський характер, хоч там жили в малій кількості ще й інші національності, як жиди, вірмени, курди. У 1914 році жидів було в Палестині 6—7 відсотків, разом коло 50,000. Адміністрація Палестини була в руках арабів, хоч під турецькою владою. Араби змагали до незалежності чисто арабських провінцій і тому, коли прийшла війна, Англія хотіла використати арабські змагання для розбиття Туреччини. Так прийшло в 1915 р. до так званої декларації МекМагона, який був британським Високим Комісарем у Єгипті. Генрі МекМагон заявив королеві Гусейнові з Геджасу що Велика Британія готова признати і піддержувати незалежність арабів на всіх землях, на котрі вкаже шериф Мекки, тобто король Гусейн.

Одначе 2. листопада 1917 уряд Великої Британії видав Декларацію Балфура без згоди й без відомості арабів (якою обіцявав жидам створення Жидівської Батьківщини в Палестині). Коли араби довідалися про це і почали сумніватися в ширість альянських заповідей, тоді британський уряд вислав „послання Гогарта“ до короля Гусейна, а в ньому вписав арабів, що жидівська справа буде лише настільки наладнана в Палестині, наскільки її можна буде погодити з „політичною й економічною свободою арабського населення“.

Після ще одного запевнення Британії прийшла спільна англо-французька декларація з листопада 1918 р., що обі згадані потуги настановлять уряди в Сирії й Іраку, складені з місцевого населення. З огляду на таке запевнення араби напружили всі сили, щоб допомогти Альянтам віднести перемогу над Туреччиною і в червні 1918 р. арабська армія ввійшла до Палестини.

Коли президент Вільсон проголосив засаду самовизначення народів і вона ввійшла в чартер Ліги Націй як 22. то-

ка, тоді Ліга Націй передала Великій Британії мандат над Палестиною з дорученням ввести в життя Декларацію Балфура всупереч постанові 22. точки Ліги Націй. Мандат мав бути лише переходною формою адміністрації над Палестиною, а опісля Палестина мала дістати свій уряд.

Саме тому, що Палестина не діждалася справедливого рішення, почалися у ній клопотання, почалися з домашньою війною і проливом крові. Коли створено Об'єднані Держави, то в грудні 1946 року прийнято постанову, щоб переселення переміщених осіб відбувалося за згодою інтересованих країн. Одначе, не вважаючи на всі запевнення й обіцянки, до Палестини напливали все нові жидівські імігранти, і хоч в 1918 р. було там лише 50,000 жидів, то тепер є їх там понад пів мільйона, а арабів 1,200,000.

Араби протривають створення Жидівської Батьківщини в Палестині не з якихось расових упереджень до жидів; вони були б протини кожному новому руху, який має на цілі забрати з рук арабів їхній край і віддати його комусь іншому. Так само протривають араби новій іміграції до Палестини не тому, що туди приходять жиди, а тому, що вони мусять бути противні всякій масовій іміграції. Тому, що жидівську іміграцію до Палестини злучено з створенням Жидівської Батьківщини, то це робить цю справу ще труднішою. Отже без огляду на це, чи іміграція жидів до Палестини є легальна чи нелегальна.

Коли жиди покивають ся на те, що вони мали в своїх руках Палестину перед 2,000 роками, то цей аргумент не є стійний, бо історії не дається завернути навіть і на 20 літ назад. На підставі чартеру Об'єднаних Держав араби домагаються здійснення своїх надій і признання незалежності Палестини з демократичним урядом. Вже найвищий час, казав Каттан, щоб найвище міжнародне тіло поклалося до політикою, яка наносить шкоду етнологічній і політичній будові цієї країни.

У відповідь на промови жидівських представників перед Асамблеєю Об'єднаних Держав у понеділок 12. травня другий представник арабів, Еміль Горі, подав ще такі аргументи:

Араби жили дружно з жидами аж до Декларації Балфура з р. 1917. Коли сіоністи зречуться своїх претенсій до творення Жидівської Батьківщини в Палестині, тоді знову повернуть мирні відносини. Лише тому, що жиди почали переводити свої плани в Палестині, прийшло до революції арабів проти Британії в рр. 1937-1939. На ділі ідея Жидівської Батьківщини не є про-

Микола Чубатий.

НЕВМІРУЩА УКРАЇНА

Коли розвалилися закратовані стіни совєтської тюрми та українці, що чверть століття прожили під Совєтами, зустрілися з хрещеним народом західної Європи та зі своїми братами з поза Совєтів, перше питання, яке мліло душою свідомого українця, було: чи є ще на Східній Україні національно свідомі українці? Чи не звела вже червона Москва Україну до свідомості з часів другої половини 19-го століття з тисячами нововихованих червоних совєтських малоросів, що хоч-звуть себе українцями, ними вже на ділі не є?

Такі думки мусіли насуватися всім українцям з позасовєтського царства. Як могла — думали люди — заціліти там українська національно свідомість одиниця по чистках шумівців та волобушів ще в двадцятих роках. Що могло остати з української інтелігенції по її розгромі 1930 року та по перманентній нищенні українських інтелектуалів по 1930-тім році аж до вибуху другої світової війни? Хто міг заціліти з українського активу, селянства та робітництва, по штучно створеному совєтською ладом голоді в Україні в роках 1932 а 1933? Бо ясно, що першою жертвою большевицького погрому в Україні падали, крім інтелігенції, найсвідоміші селяни, остою українського визвольного руху.

Доходили відомості, що під позором нищення останків троцькізму, правої та лівої опозиції в Совєтах 1937 большевики зліквідували в Україні тисячі вчителів та других державних службовців. Певно, що національно свідомий український вівір, що з української маси, як зі здорового корення відірвалися колосся знов українська нація, та зі стятою московською сокирою українського пня виросте по десятиках років новий кріпкий український дуб. Одначе по таких гоненнях українства можна було припускати, що це може статися не скоро. Так думала більшість українців під двома третинами арабів. Араби мають право до незалежності як своєї держави, бо це було заповучене чартером Ліги Націй. Для досягнення цієї

східної України в західній Європі появилися тисячі людей національно не тільки свідомих, але гарячих патріотів. А нині показується, що й мільйони тих, що жили на рідних землях, це були такі самі патріоти та віддані сини поневоленої батьківщини, яким пощастило пережити московсько-червоне лихоліття. Найменша полечка з боку Кремля скоро роздмухала причаєну іскру, що розпалала підсовєтську масу полум'я української національної свідомості. І під совєтським терористичним режимом Україна показала невимірною. Національна свідомість стала вже власністю мільйонів мас та ніяка чистка літер не в силі вже задати прагнення українського народу бути повним господарем на рідній землі.

Що розбудило на ново полум'я української національної свідомості?

Не можна дивуватися диктаторові на Кремлі, що він припинив висилку свідоміших інформацій а навіть совєтської літератури закордон. Хто знає совєтську дійсність та вміє розшифровувати навіть офіційні совєтські звідомлення, той може з них багато навчитися. Так само відоме звідомлення Микити Хрущева, про чистку в Україні, що такі пересталося поза залізну заставу, давало зовсім виразний образ совєтської повоєнної дійсності. Воно теж сказало нам чому Микита Хрущов завалявся та до влади над Україною прийшов Лазар Каганович.

Предсідник або голова районного виконкому, себто виконавчого комітету районних Совєтів, це щось так, як за перелюбних часів староста. Він виходив на такий уряд через всі фільтри комуністичної партії, по апробатті центрального комітету комуністичної партії України, генеральним секретарем, якої, себто правдивим диктатором України, був той сам Микита Хрущов, права рука Сталіна. Коли ж й по таких скомплікованих фільтрах партійного підбору людина стала „неблагонадійною“, то вже і зле. А вже є прямо катастрофально зле, коли дві третини

цілім кінцем є стримання жидівської міграції до Палестини. Англія впродовж 20 літ вела політику, щоб відібрати арабам Палестину й дати її іншому народові. Коли араби хочуть боронити заповучених їм прав, тоді проти них кидають бомби і це більше жидів привозить до Палестини.

Оці аргументи діждалися сильної відповіді з боку жидівського представника, про що іншим разом.

тих вибранців комуністичної партії, що формально з волі трудящого народу, а на ділі з волі партії, дістали свій пост, а тепер треба усувати. Це показало, що Кремлеві справді починає вихоплюватися в Україні влада з рук. Партійні люди вже охололи від терору та зачали правитися по своєму, опираючися на маси недавнього воєнства, оборонців країни.

Коли голови виконкомів вже неблагонадійні для Кремля, то що думати про інші чини, що думати про рядових членів совєтів? Що думати вкінці про маси совєтських громадян, коли начальство вже таке ненадійне?

Останнє звідомлення Микити Хрущева, що попередило його упадок, говорило про відродження українського націоналізму в Україні, що віджили погляди Грушевського на відношення України до Москви. Звідомлення Хрущева потвердило одну добре відому в історії правду, що всяка боротьба фізичного насильства з ідеєю є цілком безнадійною. Переможцем мусить вийти все ідея. Кольсь римські імператори так само як Совєти сьогодні могутньою машиною своєї державної влади переслідували християн, а мимо того християнство вийшло переможцем на руїнах самої римської імперії, диктаторів та насильників. Сотки літ боролися імперіялісти всіх часів з визвольними рухами поневолених народів та й все не вони вигравали, а поневолені, куди слабші народи. Історія ірландців, поляків, чехів, гіндусів та других народів хіба надто переконливо про це говорить.

Не інакший теж може бути вислід боротьби большевиків з українським народом. По стороні большевиків стоїть грубе насильство, що скорше чи пізніше мусить заломатися. По стороні українського народу стоїть ідея національної незалежності від чужоземного панування. Хто в силі мірятися з тою ідеєю, коли вона вже стала власністю мільйонів? Це справді боротьба з вітраками.

Що розбудило припану та прибуту червоним горем національну активність українців під Совєтами? Український активізм в деякій мірі розбудили такі сам Кремль в часі наїзду нацистів на Україну. Користаючи з безмежної тупоумності нацистів в українській справі, Кремль в смертельній тривозі за своє існування, вхопився газарною гри. Подібно як на Московщині Сталін став апелювати до московського патріотизму, на Україні большевики дозволили апелювати до українського патріотизму, щоб тільки українські маси потягнули за собою та не дали їм йти на співпрацю з німцями. Зрештою, нацистичний терор в Україні большевикам ту працю сильно облегчив.

(Докінчення на стор. 3-тій)

Ол. Луговий.

Права застережені.

Дажбожі Внуки

НА ЧУЖИНІ МІЖ СВОЇМИ

41)

У хаті застали мужики, покурювали у їдальні. Мати і Залужна поралися у кухні. На столі півфуртова бланшанка „Олд-Гум“, папірці у жовтих окладах „Фогер“. Ростислав припрохали підсідати до курева. Він відмовився, канадського тютюну ще не пробував, має „інгліш бленд“ сигарети. Полапався по убранны — дарма хвалився! Аж чуже, доброзичлива рука впила йому в кишеню. Любе дівча, і такої дрібниці не забуло!

З нею в двох перейшли до отвореної витальни. І тут стояло п'яно. Не бачив за те раді-

йового апарату, ні в місті, ні тут. Культурні люди за модою не женуться наперед. Не був він ворогом радя в Європі. На кораблі радіо-програми знав. Ідіотичні мелодії з ідіотичними лібретто пісень, тріскучі оголошення про чунітом, лайфсейверс, мило, листочки, поучення, як прожити людині за два долари тижнево. Про американське мистецтво у нього витворилося палто низка оцінка. Брудними, вульгарними йому видалися оті вихляси, потрясання задми, наче б до сидіння щось прилипло. „Мис-

тецтво“ чи артизм голого жіночого тіла, видно розраховано на низкі інстинкти глядачів. Раз лише побував з матір'ю на такому концерті з танцями. Завивання оркестри драпає по душі мов пазурями, всі трясуться, крутять задми, навіть самий капелмейстер, якась криклива співачка з пащекою від вуха до вуха. Танцюристи у брудних шовкових сукнях ніби, — ззаду замітає підлогу хвіст, спереду — голе тіло по саме пупику... Інші вульгарно рухають бедрами, роздягаються на голо перед публікою, з однією жінкою листком на переді виставляють людям свої сумнівні принади... До кінця не висиділи. Мати говорила — що у тих жінок найбільш неморальне — так власне одей фізичний листок. Тіло людини є тілом. Раз так виставляти свою наготу на показ за гроші — так прибрати уже й той листок!...

Перейшли в кімнату Ростислава й обвів зором будуче сільське житло. Вузьке дівоче ліжко, столик, крісла, шафа на плаття з зеркала у дверях, пару малюнків. Затишно і гарно, певно, простіше, як у місті. Все на місці, наче б власниці кімнати жила тут постійно. Різниця непомітна, хіба що гардини на вікнах заміняють прозорі блідо-жовтаві занавіски, та на столі, замість електрики, велика нафтова лампа під червоним абажуром. Вийшли на балкон, там посідали на сонці. Але знизу поклала їх мати.

Годі там бавитися, діти!... Ходіть вниз, заграєте нам перед вечерею! Засоромлені зійшли вниз. Відпрохувалися, та коли батько жартом приобіцяв, що до міста підуть пішки обое, як що не заграють, — присіли молодята до п'яна.

Кілька хвиль не йшло їм в лад. Соромилися сторонніх людей. Запанували над собою і в мелодію влялося велике чуття. Про слухачів забули. Сонце обсипало промінням їх постаті, гралося волоссям, творило сяєво довкола близько до себе схилених голов, навмисне посунулося у вікна з цікавості. Постава в дверях слухачі, на музик задивилися... Затрапили відчуття часу, зникла хата і люди в ній. Буяли у свесвітних просторах. Не зчулися, коли заснівали. Чисті голоси вибували, переливалися тонами, затихали до ледви вловимого летоту води в потічку, ітхами звивалися у височині, до сонця. Срібними дзвіночками з височини лився грудний голосок Ірини, розтоками затихаючого гому вторував дзвінкий баритон Ростислава. Грали з памяти. Шуберт, Штраус, Бах, Бетовен, Ліст, Гайндт, Моцарт і Шопен. Прогремів Ватераль, Шопен (Ді лєст чарч оф Наполеон). І вичувався в музиці туїт полків гальопуючої кінно-

ти, громи артилерії, гук крісів, брязкіт шабел, стогони поранених, вирг-чич. Срібною павутиною снували сум і туга генійної людини, поканої спілкою світового гандлярства з азійським чорним безпрямом... По настрою перебіли на сумний плач Лисенкових „Гетьманів“. Закінчили „Зірньою“, сами собі акомпаніюючи на піяні. Співа-лі і грали для самих себе. Слухачам не забороняли слухати з ласки. Адже не забороняють володарі на них дивитися підданим. Встали засоромлені, з диточим усміхом на устах, підприкритими війми очима...

— Боже мій! Навчє святи! — зворушено шептала Залужна. Розчулена мати витрала хусточкою очі. Дивилися на музик зворушені мужики... Папувала мовчанка.

— Ей, панич!... Не довго ви, з панною Іриною будете з нами фармувати!... — врешті вимовив Залужний.

— Не кличте мене паничем! — пропрохав Ростислав.

— А вже вас кликають?

— Кличте по назвищу, або по батькові: Ростиславом, або Любомирим. Во л о димировичем... Котре ім'я краще подобається — тим і зовіть...

— Чи це не по московськи? У нас російські старшини по батькові один другого кликали! — сумнівався Гайдарук.

(Дальше буде).

ПОШІРЯЙТЕ „СВОБОДУ“

BUY YOUR
**EXTRA
SAVINGS
BONDS
NOW**

SECURITY

PROTECT YOUR FUTURE

о. Северин Сапрун.

КИРИЛО СТЕЦЕНКО (1882-1922)

(У 25-річчя його смерті).

Народився 24. травня 1882 р. в селі Квітці, канівського повіту, київської губернії. Батько його Григорій був сільським майстром, одружений з дочкою місцевого діяка Івана Горняського — Марією.

Змалку помагав батькові — і виявляв непересічні спосібності до малювання. Дідові знову часто помагав у церкві — і ходив на крісло співацьке.

Його дядько, о. Данило Горняський, як ще був студентом теології, в часи свого побуту дома, учив його читати й писати. По укінченні Духовної Академії — став о. Данило настоятелем Софійської Бурси у Києві і забрав туди свого 10-літнього сестринця Кирила. Тут у Софійській Бурсі під оком свого дядька о. Данила приготувався Кирило до духовної Семінарії. Крім того о. Данило посилав його до малярської школи відомого тоді київського маляра Мурашка. Кирило належав до бурсацького хору, а у вільних хвилях став самоучкою пильно вправлявся на фісгармонії й фортепіані — і дійшов до деякої техніки. Уже тоді став він теж диригувати бурсацьким хором та зложив для хору перший свій твір „Христос воскрес“.

В р. 1897 — як 15-літній хлопець здає іспит до київ. духовної семінарії. Щойно тут розкривається перед ним ширший горизонт для студіювання музики. Якщо семінарія — понав вкоротці в члені знаного тоді київського хору при Михайлівському монастирі. Зверхником цього монастиря був єпископ Сергій, українець, великий любитель співу, — який багато ложив на церковний хор. Диригентом цього хору був тоді Іван Аполлонов, добрий знарок хорового співу. Був це й перший учитель музики К. Стеценка. Стеценко деколи заступав Аполлонова та виявлявся із задатки добре.

Найбільше значіння однак мало для Стеценка знайомство з Лисенком в р. 1900 в часі, коли якраз Лисенко готувався із своїм хором (із студентів і семінаристів) до артист. поїздки по Україні. Стеценко пристав до хору як член і корретитор, а в р. 1902 перевів організ. працю до прогульки по Полтавщині й Київщині. Ця знайомство мало для Стеценка передомове значіння: він тоді зрозумів, що його призначення працювати для української музики особливо ж хороше. В муз. творчості він переняв чимало основних прикмет і принципів музичного стилю під форми його творчості (хорові обробки пісень, сольоспів). Лисенко високо цінив талант Стеценка і не раз казав: „Ось хто мене замінить по моїй смерті“.

Менше більше тоді записався Стеценко на науку до проф. співу Василя Петрушевського, а на гармонію до Сергія Тележницького. Тоді й зачав він де-

що творити. До його композицій з того часу належать: „Бурлака“, „Вночі на могилі“, „Серед степу широкого“ і церковні хори: „Благослови, душе моя, Господа“, „Хваліте ім'я Господнє“, „Херувимська“, „Милість мира“, „Слава в вишніх Богу“. Більшість цих церковних творів остала в рукописах в архіві семонарської музичної бібліотеки. Рівночасно обробляв Стеценко також українські народні пісні. В 1903 році покінчив духовний Семінар і поїхав в село Стебне, коло Звенигородки, малював по замовленні церкву. По скінченні роботи вернувся у Київ. Тут одержав посаду учителя співу в учительській і жіночій гімназії. Рівночасно вчиться у проф. Рибаків від 1904 р. у муз.-драм. школі Лисенка, студіює у проф. Любомирського теорію, гармонію, контрапункт і форте. Одначе після 4 літ побуту у Києві зробив один з учителів на нього донос, що він поширює між шкільною молоддю „мазепинство“ — і Стеценка перенесли на Донщину до м. Олександрівська. По многих стараннях одержав посаду учителя співу спершу в хлопичій, а згодом і в жіночій семінарії в Білій Церкві, куди й переноситься.

Тут, ближче Києва — найшов значливі людей, які допомогли йому знову вернутися у Київ (1909), де дістав посаду вчителя співу у медичній школі. Крім праці у школі працює як музичний рецензент в „Раді“, веде видавництво „Кобза“ і працює у новозаснованій Музичній Товаристві враз з Петрушевським і Кошицем. Твори цього часу є: 1) дії з оп. Карамелюк (1906) оп. Івасик Телесик (1907-1910). Збірки колядок і щедрівок, романси та хори, збірник для школи „Луна“.

Але не довго побував у Києві, бо не дозволила тим разом матеріальна нужда і погане здоров'я. Вже в р. 1910 переїздить на побут до свого дядька, о. Данила Горняського, до містечка Тиврова, де о. Данило був управителем духовної школи. Стеценко був там учителем співу один рік, потім за намовою о. Данила висвятився на священника і в р. 1911 переїхав на парохію до села Голово-Русава коло Фастова. Там був аж до року 1917.

По революції покинує Стеценко українська влада з другими музичними діячами (як Леонтович, Кошиць, Петрушевський і т. д.) до організування музичного відділу при Міністерстві Освіти. Енергія до творчої і організаційної праці віджила у Стеценка зі здвоєною силою. Він залишає посаду і переноситься в Київ. Під його проводом повстає по Україні багато статутів хорів, в тім числі і перший зразковий Український Національний Хор жіночий. Тоді й зачав він ста-

першим з черги диригентом. З хором цим відбув він першу артистичну поїздку по Україні. Тоді теж зложив він проект організації Державної Капели, який влада прийняла. Капелю організовано і вислано на чолі з Олександром Кошицем в поїздку по Європі, а після й Америці. Та розквітоті українського хору поставила таму трагедія української державности. Цілий уряд опинився в вагонах, а з ним і Стеценко, залишаючи свою сім'ю у Києві. Це мандири життя тягнулося безконечно довго. З хором Кошиця доїхав Стеценко до Галичини, де весною 1919 р. побував у всіх містах, де концертувала Українська Республіканська капеля.* Літом 1919 р. веде при Міністерстві Преси і Пропаганди окремий відділ „по організації хорів і капелі“ для приділявання їм до фронтоних частин. До праці у цьому відділі реєструє між іншими з рідів Галицької Армії Гайворонського, Придніпровця і Н. Ніжанковського. Тут докінчує свою чудову картину (священник з хором) з Гайдамаків „моліться братіє“ — яку вивів в дії XI. 1919. в державній театрі (Садівського) злученими хорами театру і кам'янецького національного хору.

З початком 1920 р. організує в Києві при „Дніпро-Союзі“ капелю і об'їжджає з нею майже цілу Україну. Повернувшись з цієї поїздки у Київ в лютому 1921 р. застав тут голод і сечас же з родиною перейшов на парохію до села Венрик, коло Фастова. Тут підчас пошесті п'янистого гиду заризався підчас уділювання св. Тайн хорому і помер весною 1922 р. залишаючи жінку і троє сирот.

Стеценко полишив у спадщині доволі велике число творів, з яких многи остали до нині в рукописах. Коли вийдемо під увагу обставину, — що він не проишов систематично му-

зичного образования, а здебільша був самоучком, — а рівночасно приглянемося його творам, яким не можемо відмовити високих мистецьких цінностей — то з тим більшою пошаною мусимо віднести до його великого вродженого таланту і його передвчасну втрату мусимо прийняти подібно як втрату Леонтовича, як важкий удар долі для української культури, тим важчий, що композиторів — і то добрих — у нас не багато.

По Стеценкові остало багато творів, з яких на перше місце вибиваються твори хорові. Многі з них остали до нині в рукописах.

Долучаємо короткий перелік найважливіших його творів.

А) Церковні хорові твори:

1. Всеношні (мш. хор), 2. Літургії Нр. 1. і 2. 3. Ми таємно (Нр. 1—6), 4. Хваліте ім'я Господнє (Нр. 1—9), 6. Гармонізовані напиви Київо-Печерської Лаври, 7. Напиви церковного круга, 8. Панахида f-moll, (уважана за найзнаме-

*) Був у Закарпатті в травні 1919 де доповняв з лок. о. О. Ніжанковським на темі співпраці усіх українських музиків.

НЕВМІРУЩА УКРАЇНА (Докінчення зі стор. 2-гої)

Большевики дозволили апелювати до української минулого, самі дозволили, а то й казали, писати та ширити між українцями червоної армії життєписи короля Данила Богдана Хмельницького, а навіть полковника Богдана. Життєпис короля Данила, маркантного типу українця, що бачив спасіння для свого народу тільки у звязку з західною Європою, чи життєпис самої тиньки полковника Богдана, що по Переяславській Умові не хотів присягати Москві, хочби навіть представлений неповні вірно, пригадав українцям їх світле минуле та їх історичне призначення бути частиною західної Європи.

Серед страху за свою скіру диктатори Кремля розпалювали вогонь, який нині знов хочуть гасити чистками, засланнями та репресіями. Розбудити той огонь було незвичайно легко, бо він все тліє причаєний, однак опанувати його тепер, вже не так легко чи взагалі можливо.

Для ошукання світа большевики ввели у світ самостійну українську державу. Само-

стійною вона не є, однак вона вказала шлях українцям куди їм прийматися та де є їх національний ідеал. Обговорюючи у свій час справу введення України в члені Об'єднаних Націй, ми підкреслили користність тої події для українського народу. Ми тоді писали, що Кремль грається з огнем, коли ставить перед очі українців ідеал навіть тоді, коли в дійсності є він використовуваний Москвою для своїх імперіалістичних цілей. Здорово думаючи людина скоро потрапить відшнурувати наміри Москви та віднайти правду.

Український нарід віднайшов правду і він нині домагається правдивої України, домагається дійсної влади над Україною. Супроти тих стихійних домаг українських мас і голови виконкомів безсилі, тому йдуть на склад. На склад, коли йде про дійсну владу над Україною пішов й сам Микита Хрущов, а на його місце прийшов новий кремльський терорист, ще більше кривавий. Але немає сили, яка подолала б українського духа. Бо він, а з ним і Україна — невміруща.

нитий твір Стеценка), (мш. і муж. хор), 9. Христос воскрес, 10. Задостойники, 11. Канти, 12. Псалми і м. і. 13. Колядки (церковні).

Б) світські хорові твори:

1. Могіла, 2. Бурлака, 3. Рано на могилі (муж. тріо), 4. Рано вранці новобранці (муж. хор з барит. сольом), 5. Заповіт, 6. Зійшов місяць високо.

II. Жіночі хори:

1. Червона калінонька, 2. Рості, квіте.

III. Мішані хори:

а) оригінальні:

1. Сон, 2. До пісні, 3. Хмари, 4. Сійтеся квіти, 5. Усе жило,

усе цвіло, 6. Сонце на обрії, ранок встає (слова Олеса), 7. Над нами ніч (слова Олеса), 8. Ніченько, пісню (сл. Чернявського), 9. Веснонько, веснонько (сл. Коваленка), 10. Знов весна і знов надії (слова Леся Українки), 11. Жини Україно, 12. Вкраїно мати, 13. Кантата Шевченкові, 14. Заповіт, 15. То була тихая ніч.

б) народні:

Колядки і щедрівки (5 десятків), на мш. і однородний хор).

IV. Сольоспів.

а) на сопран:

1. Плавай, плавай мебелонку, (з „Тополи“ Шевченка), 2. Зустрітись, щоб зразу розлучитись, 3. Кодикова пісня (в супр. скрипки і хору або фісгармонії і фортепіано), 4. Ой го, чик-чики, 5. Сонечко.

б) на альт:

1. Тихо гойдаються (меліо-сопран), 2. На що, на що тобі питати.

в) на тенор:

1. Не смійся ти чорнобрива, 2. Ой чого, дівчинонько, засмувалася, 3. Вечірня пісня (тенор або сопран), 4. О, не дивуйсь (серенада), (зі скрип-

кою або без), 5. Забудь мене, 6. Тихо гойдаються.

г) на баритон:

1. Квіте ворон, 2. Тихая хатинька, 3. Небо з морем обидоси, 4. Цар Горох (Колись був слашний цар Горох).

В. Музика до драмат. творів:

Про що тирса незеліла; Подоланка; Івасик-телесик (дітська опера); Ірґенія в Тавриді; Бувалицина; Як кобзася та чарка; Сватання на Гончарівці.

Г) Музика до „Гайдамаків“ Шевченка:

15 вокальних номерів і інструмент. льних інтродукцій.

Д) Музичні шкільні підруч-

ники: 1. Шкільний співак „Луна“, містить кількадесять пісень на 1, 2 і 3 голоси з аккомп. фортепіано. 2. Виданий в 1918 р. „Початковий курс навчання дітей цотного співу“ (методично-дидактичні матеріали).

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ВИПРОДАЖ!

Конан Дойл: Духобутство в Абей Грендж, 3 пригод Шерлока Голмса.

Конан Дойл: Пестра Стяжка, 3 пригод Шерлока Голмса.

Конан Дойл: Захований клейнод, 3 пригод Шерлока Голмса.

Конан Дойл: Чоловік з близною: 3 пригод Шерлока Голмса.

Конан Дойл: Відатий палець, 3 пригод Шерлока Голмса.

Конан Дойл: Шість Наполеонів, 3 пригод Шерлока Голмса.

Конан Дойл: Танцюючі Фігури, 3 пригод Шерлока Голмса.

Монольоги, ч. 1. Монольоги, ч. 2. Монольоги, ч. 3. Монольоги, ч. 4.

Усі ці книжечки разом за \$1.00. Замовлення враз з належністю слати до:

“СВОБОДА”

BOX 546, JERSEY CITY 3, N. J.

Нова атракція на Фестивалю Української Молоді

Наші інформації про Фестиваль Американської Молоді, який відбудеться вже в найближчу неділю, дня 1-го червня в год. 2:30 після полудня в залі Скул оф Фешин Дізайн Одиторіум, 225 Вест 24-та вулиця в Нью Йорку і на який, очевидно, вже всі придбали собі білети вступу, були б ще більш неповні, якщо б ми бодай коротко не згадали окремо про виступ групи танцюристів під керівництвом Івана Фліса. Ця група виступить і в інсценізації „Запорожців“ і у „Вечерниці“, а атракцією буде танець „Бурлака“, що його бачив Іван Фліс в таборі українських скитальників в Регенсбургу, в Баварії, де він перебував з Американською Армією. Після повороту з війни, Іван Фліс навчив цього танцю свою групу і вона задемонструє його на недільних „Вечерниці“.

Сенсацією буде теж танець „Запорожжій Герць“ під час інсценізації образу Рєпіна „Запорожці пишуть лист до султана“. Діло в тому, що замість чотирьох козаків, як це водилося досі, тут „герцюватимуть“ шістьох. Але як герцюватимуть! Цього в нас ще ніхто не бачив.

Треба додати, що група танцюристів Івана Фліса виступала недавно в Медисон Сквер Гарден в Нью Йорку під час добродійної імпрези, яка уповноважила групу вислати 10 білих дітей до літнього табору на два тижні. З окремим признанням треба ствердити, що Іван Фліс та його група танцюристів, яка начислює 25 членів, виступають безкоштовно, беручи до уваги благородну ціль, на яку призначений дохід з фестивалю, іменю доплати українським скитальникам. Атракції групи танцюристів Івана Фліса та благородна ціль імпрези є черговим переконливим доказом, чому українське громадянство повинно взяти в ній масову участь.

мп

HEALTH HINTS

(“Health Hints” is a regular contribution to this paper by The Medical Society of New Jersey. Questions should be addressed to the Office of the Society, 315 West State Street, Trenton 8, N. J.)

NEW HOPE FOR GOITER PATIENTS

A goiter is an enlargement of the thyroid, the small gland situated in the front part of the neck. There are three types of goiter: the first is the colloid goiter that frequently develops in young girls at puberty. It is sometimes so small, it is scarcely noticeable.

Second is the large “adenomatous” goiter that may be either non-toxic, that is, without other symptoms than the swelling itself, or toxic. Toxic goiter results in palpitation of the heart, loss of weight and strength, insomnia, tremor, sweating, nervousness and other emotional disturbances.

Third and most distressing type is the exophthalmic goiter, so-called because it causes the eyes to protrude. Other symptoms of this type are the same as those of the toxic adenomatous goiter.

Search for a medical cure of goiter still goes on although such aids as x-rays, radioactive iodine and thioracil have helped to check this disease.

Ever since the efficacy of iodine for goiter has been realized, doctors have been looking for a way to prevent the disease.

Already a new substance is being tried: thioracil. Doctors are using it in preoperative treatment. Some hope that it will cause the symptoms to disappear completely and relieve the patient of the need for an operation. Only time will tell if this is the case. As a preoperative treatment it usually controls hyperthyroidism completely during the period of administration and as a result the patient can stand an operation with minimal risk, and be up and home again within ten to twenty days.

Does this new magic really work? According to one report a single dose has cured 35 out of 46 cases. In another report, 80 per cent of the cases were cured.

Average time for a complete response was from seven to eight weeks which is longer than for either iodine or thioracil.

It may thus be said that there is no one “best” way of treating goiter. Each case is individual and after a careful study, usually including metabolism tests, the doctor works out the one treatment program best suited to the particular patient.

ВПИСУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ІХ БУДУЧИНУ

УВАГА! БЕЙОН, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ!

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ГРОМАДА при церкві св. Софії, 39 Вест 22-га вулиця

— : : : влаштує : : : —

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 1-го ЧЕРВНЯ (JUNE) 1947 Р.

WILLICK'S GROVE, NORTH STYLES ST., LINDEN, N.J.

Весела забава на свіжому воздузі при звуках добірної оркестри від 12-ої години до пізньої ночі.

Ціна Ticket : для кожного приступна бо лише 65 центів з податком.

Приходить усі на цей ПІКНІК де гарно та весело забавитесь, а Комітет постарается доставити вам різних приємних і цікавих.

На цей Пікнік спеціально замовлені автобуси будуть чекати біля церкви 39 WEST 22nd ST., BAYONNE, N. J. Автобуси будуть відходити о годині 10:30 тоїно, а пооди 11:30 знова тоїно. Тому просимо приходити усі тоїно на час.

За добру забаву і повне відволелення ручить Комітет.

УВАГА! БОСТОН, МАСС., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

СТАРАННЯМ СОЮЗУ УКРАЇНОК ім. Л. УКРАЇНКИ В БОСТОН, МАСС., АМАТОРСЬКИЙ КРУЖОК при українській православної церкві, відіграє чудову пєсу

„РОДИННА ТАЙНА“

драма в 3 діях зі співами

В НЕДІЛЮ, 1. ЧЕРВНЯ (JUNE 1, 1947)

В ЦЕРКОВНІЙ ЗАЛІ,

136 ARLINGTON STREET, BOSTON, MASS.

Початок вистави 4. година пополудні.

Хочете бачити родинне життя, придіть на означений час. Чистий прихід з вистави призначено для українських скитальників.

Комітет.

УВАГА! ФІЛАДЕЛФІЯ! УВАГА!

Заходом місцевого Доп. Комітету

— : : : відбудеться : : : —

ВІЧЕ

в НЕДІЛЮ, 1-го ЧЕРВНЯ 1947

в салі Горожан, 849 Н. Френклін вулиця

початок в 1. год. з полудня.

Прохаємо українських громадян до чистеї участі. На Віче промовлятимуть бесідники місцеві і скитальці, які тільки що прибули з Європи, як теж буде повторена з грамофонних плит промова Івана Годика, виголошена на недавній імпрезі в Шикаго. Буде нагода не тільки щось цікавого почути, але своєю прийнятністю їм допомогти.

Доп. Комітет.

В ПОШАНУ ДО АМЕРИКАНСЬКИХ ЛІКАРІВ. Для 9. червня пусять у поштовий рух нову три-центову марку з таким виглядом, як на картині, щоб таким чином пошанувати працю американських лікарів. Це є репродукція образу „Лікар“, Оригінал намалював сер Лок Філдес.

Контроль атомової енергії в Злучених Державах

Контроль атомової енергії в Злучених Державах

Покісно людство побачило на ділі печувачу досі руйнуючу силу атомової енергії. Але та сила може не тільки нищити, але й творити буття. В Америці — та й в інших країнах — вже працюють над розвитком цієї сили для мирного, так само як і для воєнного вжитку.

Згідно з твердженням вчених, які працювали у воєнних — в два мільйони доларів — „Мангеттен Праджект” (в лабораторіях та заводах, де призначали атомову енергію як воєнне знаряддя), використання атомової енергії для мирних цілей буде яких двох роки обмежене до наукових дослідів в ділянці медицини, хемії, металургії та чистої науки. Проте, на полі медицини певні побічні виробни при „діленні атому” вже мають великі можливості та примінюються для поширення знання про основні життєві процеси та про можливе лікування рака та інших страшних хороб.

Які є головні риси федерального закону, згідно з яким ця країна поширює примінення цієї найбільшій силі не тільки для воєнних, але й для мирних цілей? Після того як сенат затвердив призначення до федерального комісії в справах атомової енергії, зробили президентом Труманом, варто зробити короткий огляд тої справи.

Треба пригадати, що 1-го серпня 1946 року — рік після скінчення першої атомової бомби на Герішиму — президент підписав закон про атомову енергію. Тим встановлено контроль та розвиток атомової енергії в Злучених Державах, що може підлягати змінам коли Об'єднані Держави встановлять свою контролю.

Принятим законом встановлено комісію з п'яти членів: всі цивільні — та годовного управителя, що має призначити президент а сенат затверджувати. Тим законом уряд дістан фактично монополію на патенти та винаходи в ділянці атомової енергії. Комісія дістан контроль над всіма матеріалами, потрібними для „ділення” атому, над існуючими і будучими. Виробництво атомових бомб залишається в руках федерального уряду, але Комісія може дати дозвіл приватним підприємствам та корпораціям будувати фабрики і в них виробляти потрібні матеріали. Вживання атомової енергії та побічних виробів для мирних завдань

може провадитись в громадських та приватних інституціях, але тільки за спеціальним дозволом.

В додаток до Комісії законом створено чотири технічних відділів, що мають співпрацювати з Комісією. В однім з тих відділів заступлені збройні сили. Крім того встановлено Військовий Зв'язковий Комітет, що складається з незвичайного числа військових та морських старшин. Цей Комітет співпрацює з головною Комісією в справах вживання атомової енергії для військових цілей. Співпрацює з Комісією також Дорадчий Комітет, що складається з визначених вчених та техніків. Справу законодавства про атомову енергію має доглядати Спільний Конгресовий Комітет.

Створення цивільної Комісії минулого року викликало серед вчених та громадських провідників сподіванку, що Америка перш за все цікавиться використанням атомової енергії для невоєнних цілей. Але виглядає так, що воєнні завдання ще довгий час будуть на першому місці.

Головою Комісії є Дейвід Е. Ліліентал — бувший голова „Текесі Валей Оторіті”. Він був спів-автором знаменитого Зйту Ачесон-Ліліентал — основа американського плану як мають Об'єднані Держави контролювати атомову енергію. Згідно з законом про атомову енергію, він, разом з членами Комісії, має старатися про розвиток атомової енергії для оборони, а також для добробуту американського народу.

Загальна Рада — ФЛІС.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо зазначити листи подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

6864. Лучкович Марти з села Угрина, Новий Саян, від Підгірська Юлії і Вікторії.

6865 а). Мотовилин Розалі з с. Лиситині, Стрий, від Кізіма Марії.

6865 б) Яшак Михайла з с. Голошниця, Підволочиска, від Ясюк Григорія з с. Шепанів, Бережани.

6867. Гудак Софії (Крупська) від Крупський Івана з села Радощині, Сяпів.

6868. Віхот Вульки з с. Гута Польшицька, Камінка Струмилова, від Ільків Теофілія.

6869. Фігура Пелагії з села Лютовиська, Новий Самбір, від Ганяк Василя.

6870. Віллер Ісаака з с. Петрівка, Харків, від Віллер Якова.

6871. Яскулка Катерини з с. Сернів, Яворів, від Бродра Івана.

6872. Ясній Писифа з с. Тро-

ЩЕ ОДИН ОРДЕР ДЛЯ ЧОРЧИЛА. — Французький прем'єр, Пол Рамаді, декорує в Паризі найвищим французьким відзначенням, Мілітарною Медаллю, британського прем'єра воєнних часів, Вінстона Чорчила.

стишені, Великий, Зборів, від Глас, Писифа.

6873. Кричківський Івана з с. Вільшаниці, Сяпів, від Кричківського Андрея.

6874. Перожак Василя, Андрія і Катерини з с. Грабівка, Сяпів, від Перожак Івана.

6876. Білас Петра і Стефанії з с. Моречів, Сяпів, день на еміграції від брата Білас Петра в Америці (Європейські часописи просимо перепечатати).

6877. Ходзінський Франка, Яська і Станіслава з с. Бірка, Лиско, день на еміграції від Данкевич Дмитра в Канаді (Європейські і таборові часописи просимо перепечатати).

6878. Мошук Катерини (Горішній) з с. Данильча, Рогатин, від Атанасій Олексія.

6879. Борис Фаворні з с. Сіде, Самбір, від Яворський Івана.

6880. Кашубинський Олексій Тарасович від Кашубинський Лаврента.

6881 а). Хорко Ани, Велитович-Слободін Катерини від Лялька Михайла.

6881 б). Микита Василя від Микита Івана.

6881 в). Різник Володимира, Рудий Степана, Кізіма Омельяна від Лещук Костя.

6881 г). Дурбак Івана від Дурбак Ани.

6881 г). Матійків Ани (Купер) від Матійків Прокопа.

6881 д). Гнатюк Леона і Нестора з с. Мамалиці, Ковалюк Івана з с. Старі Кути, Варенька Ілька з с. Ленківці, Ляпків з с. Шубранця, Остафійчук від Танук Ілька.

6881 е). Годиский Лаврентія Андрієвич з с. Рожишні від Годиский Микола Лавр.

6881 е). Комарницький Івана від Лесик Володимира.

6881 ж). Валік Дмитра, Сліпий Р., о. Борса, проф. Бас від Климівський Ярослав.

6881 з). Шанковський П. від Купчинський Романа з Радехівщини.

6883. Козак Михайла з села Коропець, Бучач, від Данчук Івана.

6884. Русин Григорія, Паталіа Григорія з с. Волохате, Турка, від Русин Григорія.

6885. До одностельчан з села Нілінка, Самбір, від Задорожний Мартин.

6886. До знайомих з с. Іабица, Самбір, від Припик Василя.

6887. Василь Ілька від Галчук Михайла з с. Заліщик, Бучач.

6888. Заліський Михайла з с. Кривошута, Товмач, від Заліський Павла.

6889. Шидловський від д-ра Шидловський Осипа.

6890. Данчук Миколи з села Торговиці, Товмач, від Данчук Миколи.

6890 а). До учнів і знайомих зі Станіслава, Сокала, Самбора, Бучача і Будапешту від проф. Гамерський Остапа.

6891. Борзак Миколи від Поддєцький Івана.

6892. Димитрій Владислава з с. Росохата, Лиско, від Андрушко Федя.

6893. Залуцький Писифа з с. Сільця, Підгірці, від Чопган Євгена.

6894. До знайомих з с. Волошинів, Сяпів, від Ганяк Василя.

6895. Коритко Василя, Сведзінська Марії з с. Черче, Рогатин, від Стек Ани (Войнів).

6896. Волошиновський Івана з с. Гаслівка, Самбір, від Кіхтан Василя.

6897. Стецевич Павла від Сибилло Петра.

6898. Колінко Матвій з села Цатів, Калущ, від Колінко Яна.

6899. До рідних і знайомих від Заворотюк МIRONA син священика.

6900. Конця Степана з села Ігнани, Ярослав, від Мац Івана.

6901. Балата Дмитра і односельчан від Балата Петра.

6902 а). Сидорович Степана з с. Райтерівці, Самбір, від Дмитринин Степана.

6902 б). Олексик Марії (Терельська) з с. Лібухови від Виницька Катерини.

6903. Борис Миколи, Горунь від Борис Іослави з Перемішля.

6904. Юревич, Ковалішин з Ходорова, Небельська Володимири (Коцовська) з Жидачева, Вербоцький, Мішук від Кецаля Євгена з с. Добровляни, Ходорів.

Канву і нитки „D.M.C.”

ДО УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦЬКОГО ВИШИТТЯ

яке можна набути в

LEON'S NOVELTY GIFT SHOP

(UKRAINIAN BAZAAR)

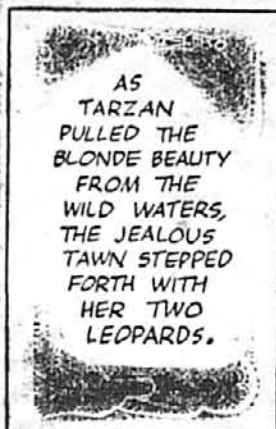
11672 McDOUGALL STREET, DETROIT 12, MICH.

КАНВА ЧИСЛО 4-5-6 ОДИН ЯРД \$2.50

НИТКИ „D.M.C.” №. 25 ОДИН МОТОК 5¢.

Замовлення прошу слати враз з грошми.

ТАРЗАН, ч. 1109. Зависть у джунглях.

Коли Тарзан витягнув ясну красуню з дикої води, зависла Товня виступила наперед з своїми двома леопардами.

„Ага, ти любиш оцю ясноволосу більше ніж мене” — заклікала вона розжалена.

„Погамуй своїх леопардів!” сказав розказуючо малпочоловік. „Я стану вам обоєм до помочі!”

Слухняно наказала Товня звірятам прокласти на землю, однак потайки вона мала плян позбутися своєї суперниці.

ЩО ПИШУТЬ?

ВЕЛИКДЕНЬ В ТАБОРІ В РІМНІ; ПРИГОТУВАННЯ ДО ВІЗДУ.

(З листа з 16. квітня, 1917, до сестри в стейті Нью Йорк.)

Лист від Тебе отримав я у Великодню Суботу. Я дуже ним утішався, бо мав за що купити кусник хліба на свята. У нас в таборі дістали ми такі святячні харчі на три дні на одну особу: 1 хліб, ваги 90 декаграмів, по два яблука — по дві помаранчі. До того ще приходив з кухні рано й вечером чай, а на обід літра зупи. Та добре, що хоч чоловік живе між своїми людьми і ма-

ємо своїх священників.

Перед святами були в нас реколекції, до нас приїхали священники з Риму, а до того маємо своїх чотирьох, отже на Великдень правило Службу Божу 8 священників. Від нас пишуть уже до дому і дістають відповідь на ці листи.

У нас був сотник Панчук з Канади і сказав, що в лагрі вже довго не будемо сидіти. Від нас поїхав він до Англії при кінці квітня, а перед виїздом сказав, що ще раз приїде до нас. Правдоподібно ми вже незабаром виїдемо, але куди, то ніхто не знає, бо то тримають в тайні. Одні кажуть, що до Англії, другі, що до Африки, точно не знає ніхто. Перший блок уже пакується до виїзду на неділю 20

6905. Овадьюк Богдана і Юрія зі Скала над Збручем від Рушицький Антона.

6906. Лучкович Марти від Підгірська Вікторії з с. Угрина, Новий Саян.

6907. Гартон Катерини (Терельська) від Терельський Івана.

6908. Васильська Марії з с. Лубина, Коросно, від Василько Гната.

6909. Прус Ани з с. Малич, Городок, від Демків Лукана.

6910. Кіт Михайла з с. Любинець Нових, Любів, від Денека Семена.

6911. Сафрина Марії (Лотошська) від Лотошський Левка з с. Вілька, Радехів.

6912. Стасюк Юрка з с. Королівка, Борнів, від Стасюк Марії (Омельчук).

6913. Белькевич Атаназія з с. Булпи, Вілейка, від Петрусьевич Миколи.

6914. Прейчак Ілька, Семена і Івана з с. Поляна, Сяпів, від Лакотий Василя.

По інформації писати до:

United Ukrainian American

Relief Committee

P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

В запиті просимо колючо подати групу і число.

Листування РЕДАКЦІ

Ю. М. Ш. — Дякуємо за надіслане. Як розвідаємо за „вишівання християнами”, напишемо Вам.

Е. М. К. — Дякуємо за вітнінок з „Лайф” про Дороті Шейвер, президенткою Лорд-Тейлор з її річною платнею в сумі \$110,000 та зацікавленням теж і „українським сепаратистичним рухом”. Про це „диво” ми вже читали.

ГРИГОРІЙ КОВЕРДОВИЧ

повідомляє, що 15. квітня ц. р. відкрив свою

форієрську робітню

під числом

265 East 4th St.

BETWEEN AVES. B & C

New York City

Приймає замовлення на НОВІ РОБОТИ і ПЕРЕРІБКУ та дає 20% опусту на всі роботи, а також ДАРОМ сторидаж на літо.

Самий сторидаж на літо 2% від сотні.

квітня. Кажуть, що всі ми виїдемо в одне місце. Тому до мене на той лист уже не відписуй, аж доки я до Тебе нового листа не напишу. Кінчу. Христос воскрес!

НАЙДУТЬ ЗАНЯТТЯ

ПОТРЕБНО супристендента до 30-фаміліяного будинку. Твердого і такого, що має зробити малі направи. Платня \$40 місячно і мешкання з 5 кімнат на фронті з холодильником. Не багато роботи, будинок в добрі положенні. Коло парку на Есеніо Б. в Нью Йорку. Телефонуйте: APplegate 7-2339

НА ПРОДАЖ

НА ПРОДАЖ — українська машинка до писання марки Remington (Portable). Майже нова. Ціна \$50. Голоситись ввечері до: Ада. В. Кузьма 806 So. 16th St., Newark 8, N. J. Tel.: Ea. 2-6636

ЙОСИФ БУКАТА

— Малює —

ЦЕРКОВНІ І НАРОДНІ ОБРАЗИ

Виробляє ПРЕСТОЛИ, КИВОТИ, ТЕТРАПОДИ і т. п.

у власній робітні:

JOSEPH BUKATA

417 CHILTON ST.

ELIZABETH, N. J.